

УДК 378

М.О. Євдокімова, канд. екон. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

АДАПТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Ключовим фактором розвитку країни та забезпечення її курентоспроможності на міжнародному рівні виступає освіта. Україна активно здійснює процес гармонізації освітньої системи з європейським освітнім простором. Україна перебуває в найбільшій освітній кризі за останнє століття, про що свідчать дослідження Світового банку [1].

Одними з головних напрямків подолання освітньої кризи виступає адаптація та гармонізація освітнього процесу України з освітнім простором Європейського Союзу. Основні шляхи гармонізації освіти є: європейська інтеграція, мобільність учасників освітнього процесу, підвищення якості освіти.

До переваг гармонізації освіти відносимо: міжнародне взаємне визнання дипломів – створення освітнього простору, у якому дипломи та кваліфікації визнаються на міжнародному рівні; розвиток наукових досліджень – співпраця між університетами та науковими інститутами; підготовка до викликів сучасності – адаптація освіти до потреб сучасного ринку праці.

Гармонізація освіти вимагає: значних інвестицій у систему освіти щодо впровадження міжнародних стандартів якості та забезпечення доступу до сучасних навчальних матеріалів; перегляду та адаптації навчальних програм та планів до міжнародних стандартів що, в свою чергу, потребує більше часу і зусиль з боку освітніх установ; зміни менталітету в освітній галузі та суспільстві загалом, необхідно створити сприятливу атмосферу для здійснення реформ у сфері освіти.

Основним напрямком руху до європейського освітнього простору виступає гармонізація освітніх спеціальностей України зі спеціальностями європейських країн. Від гармонізації освітніх спеціальностей освітня система України отримує наступні переваги: взаємне визнання дипломів та кваліфікацій, що дозволить випускникам отримати великий доступ до робочих місць, що сприятиме розвитку кар'єри; створення сприятливих умови для глобальної конкуренції, що стимулює розвиток кваліфікованих фахівців; модернізацію освітніх програм і методів навчання, що сприятиме інноваційному розвитку освіти.

Потрібно подолати наступні складності у гармонізації освітніх спеціальностей: відмінності в освітніх системах; матеріальні витрати для модернізації освітньої інфраструктури та забезпечення належних стандартів навчання; культурні відмінності в культурних традиціях та потребах студентів. Впровадження міжнародних стандартів та інновацій в освітній процес підвищить престиж вищої освіти в країні, а також української освіти у світі [2].

Головним компонентом освітніх програм є забезпечення мовної підготовки усіх учасників освітнього процесу. Англійська мова виступає основною мовою комунікації в Європейському Союзі, отже студенти повинні мати необхідну підготовку для обміну досвідом з європейськими колегами та здійснення відповідних досліджень.

Для реалізації цього повинно бути повсюдне запровадження мовних курсів. Університети можуть пропонувати мовні курси для студентів, які прагнуть поглибити свої знання англійської мови та інших мов. Обов'язковим елементом в гармонізації освіти України з європейським освітнім простором є належна підготовка та підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, це можна досягти через участь у міжнародних наукових конференціях, спільні міжнародні програми підвищення кваліфікації.

Адаптація до європейського освітнього простору вищої освіти України є ключовим завданням для розвитку сучасної, конкурентоспроможної і інтегрованої освітньої системи. Впровадження структури Болонського процесу, підвищення якості освіти, міжнародна співпраця, модернізація навчальних програм є важливими напрямками досягнення успішної адаптації [3].

Отже, необхідним та важливим кроком на шляху до створення конкурентоспроможної, сучасної та інтегрованої освітньої системи в Україні є гармонізація її освіти з європейським освітнім простором, що потребує забезпечення адекватного фінансування та адаптації навчальних програм до міжнародних стандартів, створення сприятливої атмосфери для проведення реформ у сфері освіти.

Інформаційні джерела

1. Сидорук А. Як Україні долати освітні втрати. <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/jak-ukrajini-dolati-osvitni-vtrati.html>
2. Федорович К.С. Гармонізація освіти України з європейським освітнім простором / *Нове Українське право*. Вип. 4. 2023. С. 113-119.
3. Димань Т.М., Боньковський О.А., Вовкогон А.Г. Європейський простір вищої освіти та Болонський процес : навчально-методичний посібник. БНАУ. Одеса : НУ «ОМА», 2017. 106 с.